

از گوشه و کنار

اسماعیل حدّادیان مقدّم

www.translatornotes.blogspot.com

چه خبر؟

کریم امامی و گزیده‌ای دوزبانه از شعر سهراب سپهری

به تازگی کریم امامی، گلچینی از ترجمه‌های انگلیسی خود از اشعار زنده‌یاد سهراب سپهری را در کتابی با عنوان *عاشق همیشه تنهاست* (سخن، زمستان ۸۲) منتشر کرده است. در این کتاب ترجمه انگلیسی دو شعر بلند «صدای پای آب» و «مسافر» و نیز پانزده شعر کوتاه از دفتر «حجم سبز» ارائه شده است. هدف امامی از انتشار این کتاب آن بوده تا «شهر سهراب مرزهای فارسی‌زبانان را در نوردد و در اقالیم پهناور زبان انگلیسی خوانده شود.» امامی در مقدمه این کتاب سیر تاریخی انتشار ترجمه‌های انگلیسی اشعار سپهری را نیز بررسی کرده است. نکته اینک در کنار ترجمه انگلیسی، متن فارسی اشعار نیز درج شده. از نکات برجسته این کتاب می‌توان به انتشار مجموعه‌ای از طراحی‌های سیاه‌قلم سپهری در جابه‌جای این کتاب اشاره کرد.

درسنامه ترجمه ادبی منتشر شد

به تازگی انتشارات سمت کتاب *درسنامه ترجمه ادبی* نوشته دکتر علی خزاعی‌فر را منتشر کرده است. هدف این کتاب آن است که در سیری منظم دانشجویان را با برخی از مهمترین اصول ترجمه ادبی آشنا کند. دکتر خزاعی‌فر در بخشی از پیشگفتار این کتاب می‌نویسد: «این درسنامه براساس این اعتقاد نوشته شده که بدون اصولی نظری و بنیادی، نه می‌توان ترجمه را آموزش داد و نه می‌توان درباره آن داوری کرد.» این کتاب شامل هفت فصل (مترجم ادبی، دو اصل بنیادی در ترجمه ادبی، واحد ترجمه؛ اشتراک، تغییر و انتقال؛ روش ترجمه متون ادبی؛ زبان گفتاری؛ ترجمه شعر) و یک ضمیمه شامل ترجمه بخشهایی از ترجمه برخی داستانهای کوتاه و رمانهای مشهور است. نکته آنکه در پایان هر فصل تمریناتی برای کار در کلاس و منزل ارائه شده است.

زنده‌رود ویژه‌نامه ترجمه منتشر کرد

در شماره ویژه تابستان (۲۷) فصلنامه زنده‌رود، بخشی به ترجمه اختصاص داده شده است. در این

ویژه‌نامه، دو مقاله ترجمه (فلاکت و شوکت ترجمه؛ خوزه ارتگا ای گاست، ترجمه محمدعلی موسوی فریدونی؛ شبه‌ترجمه؛ داگلاس رابینسون، ترجمه احمد اخوت) و چهار مقاله تألیفی (میرزاحبیب اصفهانی و سنت ترجمه ایرانی، محمد کلباسی؛ ترجمه میان متن، احمد اخوت؛ نوعی رمان به‌عنوان ترجمه، شاپور بهیان؛ متن، بدن و ترجمه در صد سال تنهایی، احمد اخوت) ارائه شده است. تلاش این نشریه در اختصاص دادن بخشی خاص به ترجمه، جای تقدیر دارد.

مرکز مطالعات ترجمه انگلستان دوره فوق‌لیسانس ترجمه سمعی و بصری برگزار می‌کند

این مرکز (CTS) برای اولین بار دوره فوق را برگزار می‌کند. شروع این دوره از سپتامبر ۲۰۰۴ است و قرار است اولین دوره به زبانهای یونانی، نورژی، اسپانیایی و سوئدی برگزار شود. اطلاعات بیشتر: k.short@surrey.ac.uk

مترجمان چه می‌گویند؟

مهدی افشار: ترجمه جدیدی از صد سال تنهایی در دست دارم

این روزها مهدی افشار مشغول ترجمه جدیدی از صد سال تنهایی است. وی در گفت‌وگوی کوتاهی با مترجم ضمن اعلام این خبر گفت: "ترجمه آقای بهمن فرزانه با اینکه ترجمه خوبی است، اما مربوط به حدود ۲۵ سال قبل است. من اعتقاد دارم که آثار برجسته ادبی باید هر ۱۵ سال یکبار دوباره ترجمه شوند، چراکه با گذشت زمان امکانات تازه‌ای از لحاظ زبانی در اختیار ما قرار می‌گیرد." آقای افشار همچنین گزیده‌هایی از اشعار فروغ فرخزاد را به انگلیسی ترجمه کرده‌اند که به‌زودی منتشر خواهند شد. آقای افشار مدتی است مسئولیت بخش "یک متن: چهار مترجم" را در مترجم برعهده دارند. چندی پیش نیز گفت‌وگوی مترجم با وی در شماره ۳۵ چاپ شد.

ابوالحسن نجفی: در ترجمه با پنج مشکل مواجه هستیم

در هشتادوسومین نشست کتاب ماه ادبیات و فلسفه، استاد ابوالحسن نجفی درباره توانمندی زبان فارسی و مسائل ترجمه سخنرانی کرد. وی در بخشی از سخنرانی خویش چنین می‌گوید: "در امر ترجمه با پنج مشکل مواجه هستیم: مسأله نخست گره‌برداری یا ترجمه‌های لفظ‌به‌لفظ است که رسوم فرهنگی ما را بر هم می‌زند. مسأله دوم فراموش شدن بسیاری از ساختهای متعارف و تعبیرات و عبارت اصطلاحی است. مشکل سوم رواج ساختهای نامتعارف در اثر ترجمه‌های لفظ‌به‌لفظ و نامفهوم است. مسأله چهارم تبعیت از شیوه به‌کارگیری فاعل، فعل و مفعول در جمله‌بندی و فراموش کردن این است که این شیوه تنها یکی از امکانات جمله به حساب می‌آید. نکته آخر این تصور است که به‌ازای یک جمله خارجی تنها یک امکان جمله‌سازی در زبان فارسی وجود دارد."

نجف دریابندری: خلاصه کلام، خشم و هیاهو به فارسی در نمی آید!

در ویژه‌نامه نوروزی شرق، مهدی یزدانی خرم به سراغ نجف دریابندری رفته و با این مقدمه، گفت‌وگویی مفصل و خواندنی با وی انجام داده است: "در خانه او همه چیز بوی خندیدن و درعین حال جدی بودن را می‌دهد." دریابندری در بخشی از این گفت‌وگو درباره چگونگی خلق ساختار زبانی ترجمه هکلبری فین می‌گوید: "اصولاً من به‌عنوان مترجم با اشکال مختلف زبان فارسی کار کرده‌ام و تصویری از آنها دارم. بنابراین مطالعه بر روی زبان تیپ رمانی مانند هکلبری فین را من از قبل داشتم و ترجمه من از این کار به‌خصوص، دلیل مطالعه من نشده بود... صحبت بر سر خط این زبان است و تفاوت یک مترجم و نویسنده با یک آدم عادی در نوشتن زبان محاوره خود است و این کاری است که اغلب اشخاص توانایی آن را ندارند." وی در ادامه به ترجمه باز مانده روز اشاره کرده، می‌گوید: "زبان فارسی این رمان دقیقاً زبان این اثر نیست، ولی من با خودم فکر کردم زبان این کتاب، زبان اعیان و اشراف انگلیسی است، برای همین ما باید یک زبان اشرافی بسازیم، زبان اشرافی ما هم لابد زبان قاجاری است." دریابندری در بخشی دیگر به ترجمه خود از گوربه‌گور (ویلیام فاکنر) اشاره می‌کند و بحث را چنین به خشم و هیاهو مرتبط می‌کند: "به عقیده برخی از منتقدین گوربه‌گور یکی از شاهکارهای فاکنر است و تنها خشم و هیاهو است که نسبت به این کتاب برتر است. ولی خشم و هیاهو کتاب بسیار پیچیده‌ای است و مشکل بشود با آن سروکله زد... منتها من فکر می‌کنم، خلاصه کلام، کلاً این کتاب به فارسی در نمی‌آید... البته در مورد ترجمه شعله‌ور از خشم و هیاهو باید بگویم که آن ترجمه در واقع کار آقای انور است."

کاوه میرعباسی: اگر پختگی نشر قاضی را پیدا کنم

این مترجم که آثاری چون سایه گیوتین، پرتوی از هند، نازارین و روباه (دی. اچ. لارنس) را در کارنامه فعالیت خود به ثبت رسانده در گفت‌وگویی با همشهری (۸۲/۴/۷) خبر از انتشار مجموعه‌ای با عنوان "دایره هفتم" داده که در آن اهم آثار پلیسی جهان ترجمه و منتشر خواهد شد. وی در این گفت‌وگو به مشکلات ترجمه آثار کلاسیک در ایران اشاره کرده و معتقد است که "ناشران معمولاً از چاپ کلاسیک‌ها سر باز می‌زنند." وی در پاسخ به این سؤال که چرا سراغ ترجمه مجدد دون‌کیشوت نمی‌رود می‌گوید: "من نمی‌دانم منتنی که آقای قاضی به آن استناد کرده چه قدر معتبر بوده است. الان ترجمه دون‌کیشوت را که با متن اصلی مطابقت می‌دهم می‌بینم تفاوت‌های فاحشی وجود دارد. اما آدم نمی‌داند این فرقها را به حساب چه کسی بگذارد... اما من هر موقع که بتوانم پختگی نشر قاضی را پیدا کنم، دون‌کیشوت را ترجمه خواهم کرد."

حشمت کامرانی: بازار ترجمه، مجالی برای عرضه است

مترجم آثار جاودانگی و شوک آینده در گفت‌وگویی با همشهری (۸۲/۶/۲۶) درباره رویکرد خود قبل مترجمان متوسطی که آثار نویسندگان مطرح را ترجمه می‌کنند و با این کار از ارائه ترجمه‌های شاد و رسا به قلم مترجمان اهل فن جلوگیری می‌کنند، می‌گوید: "در مقابل این جریان نمی‌توان ایستادگی کرد. بازار ترجمه به مانند هر عرصه دیگر، مجالی است برای عرضه کالا. کالای فرهنگی بعضی از مترجمان ارزشمند است و بعضی دیگر هم نامرغوب و آشفته. خودمان باید تلاش کنیم و اگر بضاعت و توانایی ترجمه سنگین را نداریم، بیهوده باری را بر دوش نکشیم. اما چون بازار ترجمه آشفته است، مترجمان ناتوان و کم‌توان هم با یکدیگر رقابت می‌کنند و در واقع، رقابت آنها، رقابتی ساختگی است."

محسن ابراهیم: در ایران، ترجمه بستگی تام به گذران زندگی دارد

کولمبیره و پنجاه داستان دیگر عنوان ترجمه‌ای دیگر از آثار دینوبوتزاتی است که به زودی با ترجمه محسن ابراهیم وارد بازار کتاب خواهد شد. این مترجم که تاکنون آثاری چون *شصت داستان*، و *صحرای تاتارها* را ترجمه کرده، در گفت‌وگویی با *آفتاب یزد* (۸۲/۲/۳۱) در پاسخ به این سؤال که چرا تعداد مترجمان زبان ایتالیایی کم است می‌گوید: "چند مترجم وجود دارند که متأسفانه پرکار نیستند. در اینجا جریان ترجمه بستگی تام به گذران زندگی دارد. خیلی‌ها عطای کار را به لقای آن بخشیده و در بخشهای دیگر مشغول به کار شدند تا بتوانند گذران زندگی کنند. اساساً به جریان ترجمه در ایران به شکل یک شغل نمی‌توان نگاه کرد." وی در بخشی دیگر از گفت‌وگوی خود درباره میزان آشنایی مخاطبان با دینوبوتزاتی می‌گوید: "دینوبوتزاتی پس از مرگش به شهرت روزافزونی می‌رسد. او در دوران حیات به خاطر اینکه به لحاظ ادبی خارج از جریانات مرسوم قرار داشت آن چنان مورد توجه قرار نگرفت. داستانهای او با رنالیسم اجتماعی به صورت مرسوم همگون نبود."

گیتا گرگانی: جایزه دادن در ایران، به یارکشی بچه‌ها شباهت دارد

این مترجم در گفت‌وگو با *جوان* (۸۲/۵/۶) ترجمه کردن به قصد فروش بالای کتاب و تمرکز بر ترجمه کتابهایی که جوایز جهانی را برده‌اند، جزء آفات ترجمه می‌داند و می‌گوید: "در حال حاضر ترجمه‌هایی از فرازهای ادبی جهان بی‌توجه به آنچه ادبیات را به این سطح رسانده است، ارائه می‌شود. استفاده از این روش موجب می‌شود مردم فکر کنند که آثار ادبی مهم بدون مقدمه و زمینه‌چینی مثل قارچ از زمین سبز می‌شوند." گرگانی در ادامه در پاسخ به این سؤال که چرا ترجمه‌ها بیشتر مورد توجه قرار می‌گیرند، می‌گوید: "فکر می‌کنم این مسأله دلیلی ندارد به جز تنوعی که در ترجمه وجود دارد... در حوزه ترجمه انتخاب بی‌شماری وجود دارد." این مترجم در بخشی دیگر بحث نقد و منتقد را مطرح کرده و چنین اظهار نظر می‌کند: "غالباً نقدهای ما طوری نوشته می‌شوند که هیچ‌کس از آنها سر در نیآورد. این

خودش نوعی وسیله دفاعی است چون اگر نوشته‌های کسی چندپهلوی باشد و سر و ته درست و حسابی نداشته باشد هر کس از آنها برداشتی می‌کند و در نتیجه نویسنده متن کمتر مجبور می‌شود برای آنچه گفته حساب پس بدهد. "این مترجم در قسمتی دیگر از این گفت‌وگو درباره جایزه‌هایی که در ایران به کتابهای کودکان داده می‌شود می‌گوید: "متأسفانه در ایران ما به کتابهایی جایزه می‌دهیم که نویسندگان آنها را می‌شناسیم. کتابهایی که در حوزه کودک جایزه می‌گیرند الزاماً بهترین‌ها نیستند بلکه تأیید شده‌ترین‌ها هستند. موضوع نه سیاسی است و نه به نهادهای دولتی ارتباط دارد، بلکه نوعی انتخاب درون گروهی است که اعضای هر دسته را مشخص می‌کند. شاید بیشتر به یارکشی بچه‌ها موقع بازیهای دسته‌جمعی شباهت داشته باشد."

راهنمای مترجم

■ کلمات بدون رمز

Words Without Borders

(مجله اینترنتی ادبیات بین‌المللی The online Magazine for International literature)

www.wordswithoutborders.org

در معرفی این سایت چنین آمده است: "پنجاه درصد از کتابهای ترجمه نشده در دنیا از زبان انگلیسی است، در حالی که ترجمه از سایر زبانها به انگلیسی شش درصد است. این سایت می‌کوشد با همکاری گروهی از بهترین نویسندگان، مترجمان و دست‌اندرکاران حرفه‌ای دنیای نشر، ارتباطات جهانی را گسترش دهد. در بخش خاورمیانه‌ای این سایت ترجمه‌هایی از زبان فارسی به انگلیسی وجود دارد."

■ نشریه اینترنتی ترجمه

Translation Journal

www accurapid.com/journal

نشریه‌ای اینترنتی برای مترجمان و علاقمندان ترجمه. نخستین شماره این نشریه در ژوئیه ۱۹۹۷ منتشر شده است. در شماره آوریل ۲۰۰۴، مقاله‌ای از لیلیا رزمجو با عنوان چگونه مترجم خوبی باشیم منتشر شده.

■ انجمن اروپایی ترجمه ماشینی

European Association of Machine Translation

www.eamt.org

سازمانی غیرانتفاعی که در سال ۱۹۹۱ تأسیس شده و تنها سازمان در نوع خود در اروپاست. این انجمن ضمن انتشار خبرنامه به برپایی همایش و کارگاه‌های آموزشی نیز اقدام می‌کند. علاقمندان می‌توانند با عضویت در گروه بحث و تبادل نظر این انجمن به نشانی mt-list@eamt.org به بحث درباره ترجمه ماشینی بپردازند.

ترجمه و مترجم در مطبوعات (خرداد - اسفند ۸۲)

- ترجمه‌های ضعیف به دلیل کم توجهی به زبان فارسی است. ابوالحسن نجفی. آفتاب یزد، ۸۲/۳/۱.
- امروز با ویدا اسلامیه: گفت‌وگو با مترجم کتابهای هری پاتر. ایران، ۸۲/۳/۱.
- شمارگان کتاب در ایران شرم آور است: گفت‌وگو با جواد سید اشرف. مترجم، آفتاب یزد، ۸۲/۳/۵.
- فرانسوی‌ها سبک را می‌پسندند: گفت‌وگو با کریستین راگه‌بوار استاد ترجمه دانشگاه سوربن. همشهری، ۵ و ۸۲/۳/۷.
- امروز با حامد فولادوند. ایران، ۸۲/۳/۶.
- وقتی از ترجمه حرف می‌زنیم از چی حرف می‌زنیم: در حاشیه گفت‌وگو با کریستین راگه‌بوار، استاد دانشگاه ترجمه سوربن. لیلا نصیری‌ها، همشهری، ۸۲/۳/۷.
- جیبهایتان را باز کنید تا کلمات وارد شوند [مترجم‌های جیبی]. امین فرزانه، انتخاب، ۸۲/۳/۸.
- ترجمه یک هنر نمایشی است: گفت‌وگو با ویلیام ویور، برجسته‌ترین مترجم ادبیات ایتالیایی به انگلیسی. ترجمه مؤده دقیقی. جهان کتاب، ۱۴۹.
- مترجم، دلال شرافتمند. لیدا فخری، ایران، ۸۲/۳/۹.
- اثری را ترجمه می‌کنم که با جانم یگانه باشد: گفت‌وگو با مهدی غبرایی. آسیا، ۱۲ و ۸۲/۳/۹.
- دلم روشن بود و تو کلم به خدا: گفت‌وگو با فریده مهدوی دامغانی برنده جایزه بین‌المللی دیه‌گو والرئ. آفتاب یزد، ۸۲/۳/۱۳.
- ترجمه‌شناسی به کدام دانشها ناظر است؟ زبان‌شناسی و ادبیات تطبیقی در گفت‌وگو با فرزانه فرح‌زاد. انتخاب، ۸۲/۳/۱۷.
- امروز با دکتر رضا قیصریه. ایران، ۸۲/۳/۲۴.
- نثرهای مرده‌ای به نام ترجمه. یاس نو، ۸۲/۳/۲۴.
- قدمت ترجمه به برج بابل می‌رسد: گفت‌وگو با اسدا... امرایی. همشهری، ۸۲/۳/۲۶.
- از بابل تا دیلماج تا مترجم امروزی. برنارد لوئیس؛ [مترجم] حسن کامشاد. کتاب ماه (ادبیات و فلسفه)، ۶۷.
- لذت بخش‌تر از فیلم سینمایی: باکریم امامی مترجم و فرهنگ‌پژوه. مریم جباری، کتاب هفته، ۵۰۱.

از گوشه و کنار ۱۰۷

- آثاری برای ترجمه انتخاب می‌کنم که در جامعه تأثیرگذار باشد: گفتگو با لیلی گلستان، مترجم. آسیا، ۸۲/۴/۲
- ادبیات ایران بدتر یا بهتر از ادبیات جهان نیست: گفتگو با شعله و وطن‌آبادی مترجم کتاب مهمانی آینه. محمد زندگی، کتاب هفته، ۵۰۱.
- افسانه یا اسطوره؟ نگاه دریابندری: گفتگو با نجف دریابندری مترجم صاحب‌نام به انگیزه انتشار کتاب افسانه اسطوره. کتاب هفته، ۵۰۲.
- باز هم کتاب چاپ خواهم کرد: الهام مقدس مترجم کتاب جادوی رنگها. کتاب هفته، ۵۰۳.
- خودم از ترجمه کتاب راضی هستم: شقایق قندهاری، مترجم. کتاب هفته، ۴۹۹.
- دو مترجم و کتاب برتر فیزیک: گفتگو با مترجمان کتاب علمی سال [منیژه رهبر، بهرام معلمی]. کتاب هفته، ۴۹۹.
- سیمای آن قلم که می‌نویسد: گپی کوتاه با کاوه میرعباسی؛ مترجم. مهدی یزدانی خرم، همشهری، ۸۲/۴/۷
- ترجمه یک نیاز فرهنگی است، ایران محسنی. جوان، ۸۲/۴/۷
- زبان بی‌زبانی: گزارشی از سخنرانی نصر... پورجوادی. کتاب هفته، ۴۹۹.
- امروز با... فریدون قاضی‌نژاد، مترجم. ایران، ۸۲/۴/۸
- از تنوع در کار ترجمه لذت می‌برم (۲): گفتگو با لیلی گلستان مترجم. آسیا، ۸۲/۴/۹
- امروز با... غلامحسین سالمی، مترجم. ایران، ۸۲/۴/۱۰
- امروز با... دکتر روشن وزیری، مترجم. ایران، ۸۲/۴/۱۱
- امروز با... علی جوادی. ایران، ۸۲/۴/۱۲
- امروز با... ابوالقاسم اسماعیل‌پور. ایران، ۸۲/۴/۱۵
- امروز با... مجید مددی. ایران، ۸۲/۴/۱۶
- کلی صحبت کردن درباره زنها جزء عادت مردها است: لیلی گلستان مترجم و نقاش. اعتماد، ۸۲/۴/۱۶
- امروز با... آزیتا همپارتیان. ایران، ۸۲/۴/۱۷
- امروز با... عبدالحسین نوایی. ایران، ۸۲/۴/۲۳
- از زبان مبدأ تا زبان مقصد!: رویکرد ترجمه در پیوند با توأمندیهای زبان فارسی. محمود معتقدی، ایران، ۸۲/۴/۲۴
- امروز با... دکتر بهزاد سالکی. ایران، ۸۲/۴/۲۵
- هری پاتر فقط سرگرمی است: گپ و گفتی با پروین علی‌پور، مترجم و نویسنده. عباسعلی سپاهی یونسی، قدس، ۸۲/۴/۳۱

- ۱۷۰ ترجمه و ویرایش؛ بهانه یک گفت و گو: گفت و گو با خشایار دیهیمی. مترجم و ویراستار. کتاب هفته، ۵۰۷.

- از ستیز تا سازش: گفت و شنودی با نادر میرسعیدی، تاریخ پروژه درباره ترجمه کتاب ستیز و سازش: زرتشتیان مغلوب و مسلمانان غالب در جامعه ایران نخستین سده های اسلامی، کتاب هفته، ۵۰۹.

- غلامک شناسی، تن شناسی، مخاطبه: نگاهی به جریان جهانی اطلاعات و واژه سازی مترجمان ایرانی. همشهری، ۸۲/۵/۲.

- ما به جهان احتیاج داریم: در گفت و گو با مدیا کاشیگر. یاس نو، ۸۲/۵/۴.
- آموزش زبان فارسی در آمریکا: گفت و گو با محسن سلیمانی نویسنده و مترجم. غزاله سیدی، یاس نو، ۸۲/۵/۶.

- تسلیم شرایط روز شدن، آفت ترجمه است: گفت و گو با گیتا گرگانی نویسنده و مترجم. احمد عراقی، جوان، ۸۲/۵/۶.

- امروز با... دکتر عباس کاشف. ایران، ۸۲/۵/۷.
- زیر لفظی ممنوع: نگاهی به چند نمونه از ترجمه های تحت اللفظی در داستانها. امیر مهدی حقیقت، سروش جوان، ۵۳.

- کلیک! کلیک! عکس دیجیتال: پای حرفهای سیامک زمانی مترجم کتاب عکاسی دیجیتال و ویرایش تصویر. کتاب هفته، ۵۰۸.

- یک ترجمه خوب زیر نورافکن نقد، شهرام اقبالزاده. کتاب ماه (کودک و نوجوان)، ۶۷.
- نویسندگان ما به زبان فارسی اهمیت نمی دهند: گفت و گو با لیلی گلستان مترجم و نقاش. فرزاد شیرزادی، ایران، ۸۲/۵/۱۰.

- امروز با... پریسارضایی. ایران، ۸۲/۵/۱۲.
- امروز با... رامین مولایی. ایران، ۸۲/۵/۱۴.
- امروز با... دل آراقهرمان. ایران، ۸۲/۵/۱۹.
- امروز با... علیرضا طیب. ایران، ۸۲/۵/۲۲.

- ترجمه تنهایی و انزوا [گفت و گو با خجسته کیهان، مترجم]. همشهری، ۸۲/۵/۲۲.
- امروز با... بهارک ریاحی پور. ایران، ۸۲/۵/۲۳.
- امروز با... مهشید میر معزی. ایران، ۸۲/۵/۲۷.

- اسطوره و رمان [گفت و گو با گلشن اسماعیل پور مترجم کتاب ایزدان و ایزد بانوان یونانی]. همشهری، ۸۲/۶/۸.

- به شوق آموختن: پیام بزدانجو، ۱۶ ترجمه و یک تألیف. کتاب هفته، ۵۱۵.

از گوشه و کنار ۱۰۹

- تفسیر عرفانی و نیاز امروز: گفت‌وگو با مترجمان تفسیر "بیان السعاده فی مقامات العباده". هادی محمودی، کتاب هفته، ۵۱۴.
- مترجمان دروازه‌های عرصه فرهنگ‌اند: کتابیون تجلی؛ مترجم زبان آلمانی. رضا ولی‌زاده، کتاب هفته، ۵۱۵.
- مشکلات و مسائل ترجمه در حوزه ارتباطات در گفت‌وگو با مترجمان. کتاب ماه (علوم اجتماعی)، ۶۵-۶۶.
- گل سرخی به هر نام که بخوانید: بحثی در باب ترجمه آثار [امبرتو اکو]. ترجمه نیما ملک‌محمدی، شرق، ۸۲/۶/۴.
- به مناسبت چاپ رمان تولدی دیگر اثر ماری داریوسک. فریبا خانی، یاس نو، ۸۲/۶/۴.
- کارگاه ترجمه و ویرایش. شهرام اقبال‌زاده، کتاب ماه (کودک و نوجوان)، ۶۹.
- تولد خلاقیت [نجف دریابندی، مترجم]. شرق، ۸۲/۶/۵.
- امروز با... مجید اسلامی. ایران، ۸۲/۶/۸.
- آثار نویسندگان خوب قربانی ترجمه‌های بد: گفت‌وگو با عبدالله کوثری. انتخاب، ۸۲/۶/۸.
- من فقط به کلمه احترام می‌گذارم: گفت‌وگو با فرزانه طاهری. مهدی یزدانی خرم، شرق، ۱۰ و ۸۲/۶/۱۲.
- امروز با... هرمز ریاحی. ایران، ۸۲/۶/۱۱.
- اهمیت دانش مبنا: گفت‌وگو با مژده دقیقی. محمد زندی، همشهری، ۸۲/۶/۱۱.
- ترجمه و ادبیات تطبیقی. حسام‌الخطیب، ترجمه محمدحسن تقیه. زبان و ادب، ۱۵.
- رابطه ترجمه‌شناسی و زبان‌شناسی. کورش صفوی، مطالعات ترجمه، ۱.
- کارگاه ترجمه و ویرایش. شهرام اقبال‌زاده، کتاب ماه (کودک و نوجوان)، ۷۰.
- سبک‌شناسی آثار مترجمان ایران (۱). عرفان قانع‌فرد، مطالعات ترجمه، ۱.
- مدلی اقتصادی در زمینه ترجمه کتاب. هجورث آندرسون، ترجمه علی اعظم محمدبیگی، کتاب ماه (علوم اجتماعی)، ۶۷-۶۸.
- مطالعات ترجمه: فرهنگ، زبان و ادب. حسین ملانظر، مطالعات ترجمه، ۱.
- معادل‌یابی حال عربی در آثار ترجمه شده. احسان اسمعیلی طاهری، زبان و ادب، ۱۵.
- باورثه ناباکوف مذاکره می‌کنم: گفت‌وگو با فرزانه طاهری. فرزام شیرزادی، ایران، ۸۲/۶/۱۴.
- وضعیت ترجمه ادبی؟ تعداد زیادی سرهم‌بندی می‌کنند، یک مترجم. مژده دقیقی [گفتگو]، انتخاب، ۸۲/۶/۱۵.
- امروز با... شهلا ارژنگ. ایران، ۸۲/۶/۱۰.
- امروز با... پرویز مرزبان. ایران، ۸۲/۶/۴.

- مراد فرهادپور در مقام مترجم و پانویشت نگار. امید مهرگان. شرق، ۸۲/۶/۲۵
- امروز با... افتخار نبوی نژاد. ایران، ۸۲/۶/۲۶
- نویسندگان درجه دوم اهمیت بیشتری دارند: گفت‌وگو با محمود حدادی، مترجم کتاب دیوان غربی- شرقی گوته [در باره آسیب‌شناسی ترجمه در ایران]. فرانک آذر، همشهری، ۸۲/۶/۲۷
- بازیگوشی‌های مترجمین راحت‌طلب: بازار گرم ترجمه و انتشار مجموعه داستانهای کوتاه، ابرار اقتصادی، ۸۲/۶/۳۰
- گفت‌وگویی با م.ا. به‌آذین. محمد بهتویی، چیستا، ۲۰۱.
- مترجم بهتر یا نویسنده‌ای متوسط: گفت‌وگو با مهشید میر معزی. کتاب هفته، ۵۲۰.
- امروز با... حسین افشار. ایران، ۸۲/۷/۱
- ترجمه با واسطه؟ باید با آن کنار آمد! گفت‌وگو با احمد پوری. انتخاب، ۸۲/۷/۵
- امروز با... غلامحسین جنتی عطایی. ایران، ۸۲/۷/۶
- جاودانگی مترجم با ترجمه‌اش، یک مترجم، حشمت‌الله کامرانی [گفتگو]. انتخاب، ۸۲/۷/۱۳
- شعور را نمی‌توان ترجمه کرد: گفت‌وگو با اسدالله امرایی. یزدان سلحشور، ایران، ۸۲/۷/۱۳
- یا بمیر یا ترجمه کن. مسعود سیناییان. ایران، ۸۲/۷/۱۳
- امروز با... سودابه فضایی. ایران، ۸۲/۷/۱۵
- ترجمه، راهی که بسته است: داستان‌نویسان ما را جهان نمی‌شناسد، چرا؟ بانی فیلم، ۸۲/۷/۱۶
- رد پای فرشتگان بر سپیدی کاغذی: نگاهی به ترجمه‌های محبوب‌ترین کتاب قرن بیستم. منصور ملکی، همشهری، ۸۲/۷/۱۷
- امروز با... مهبد ایرانی‌طلب. ایران، ۸۲/۷/۱۷
- ترجمه ادبی بازآفرینی متن است نه آینه گرفتن در برابرش، یک مترجم. خشایار دیهیمی [گفت‌وگو]. انتخاب، ۸۲/۷/۱۹
- پیوند پیکره و پیام [گفت‌وگو با میرجلال‌الدین کزازی در زمینه ادبیات و زبان‌شناسی]، محمد زندی. همشهری، ۸۲/۷/۲۳
- نقد ترجمه، سرگردان و گنگ: به بهانه چاپ کتابهای بدون نویسنده بازاری: گفت‌وگو با بهرامی، عبداللهی و قائم‌مقامی [گزارشی از گفت‌وگو]. زینب کاظم‌خواه، بانی فیلم، ۸۲/۷/۲۴
- ادبیات، زبان مشترک: گفت‌وگو با غلامحسین سالمی (مترجم). فرهادرامش. ایران، ۸۲/۸/۲
- آنچه به راستی مورد نیاز است نقد ترجمه است: مصاحبه با عبدالله کوثری، مترجم. محمد زندی، نیکی، ۲۲.
- اولین و آخرین آواز یک مترجم: گفت‌وگو با رضی هیرمندی. نگار پدرام، کتاب هفته، ۵۲۵.
- ترجمه یک جابجایی شاعرانه است؛ مترجم از نگاه والتر بنیامین و ژاک دریدا. حیات نو اقتصادی،

۸۲/۸/۴

- هنر و ایستگاههای تاریخ: پای حرف‌های هر مز ریاحی، مترجم ۳۲ هزار سال تاریخ هنر در یک اثر. کتاب هفته، ۵۲۲.

- امروز با... نازنین نوذری. ایران، ۸۲/۸/۶

- تخیل واقعی: گفت‌وگو بارضا علیزاده مترجم سه گانه ارباب حلقه‌ها نوشته جی. آر. تالکلین. شرق، ۸۲/۸/۵

- متن و تأویل: گزارش سخنرانی دکتر امیرعلی نجومیان در کتاب ماه فلسفه و ادبیات [ترجمه از دیدگاه والتر بنیامین و ژاک دریدا]. همشهری، ۸۲/۸/۷

- اصالت موضوع در ترجمه متون علمی: گفت‌وگو با علی حایریان، گفت‌وگو از احسان طیرانی راد. ایران، ۸۲/۸/۸

- از ترجمه تا نوشتن: گفت‌وگو با کاوه میرعباسی. انتخاب، ۸۲/۸/۱

- شعر ترجمه‌ای، روح ندارد: نگاهی به وضعیت ترجمه شعر. بانی فیلم، ۸۲/۸/۱۰

- امروز با... دکتر یدالله موذن. ایران، ۸۲/۸/۱۱

- سراب زندگی را به زخم نکشید: گفت‌وگو با م. ا. به‌آذین. امیر حاجی صادقی، شرق، ۸۲/۸/۱۱

- سند بی‌سواد دست مردم نمی‌دهم: مصاحبه با پرتو اشراق. مهدی یزدانی خرم، حسین یاغچی، شرق، ۸۲/۸/۱۲

- شعر ترجمه‌ناپذیر است: نگاهی به شعرهای ترجمه‌ای در ایران. بانی فیلم، ۸۲/۸/۱۲

- ترجمه را باید جدی گرفت. احمدی نوری زاده. بانی فیلم، ۸۲/۸/۱۵

- امروز با... علی اصغر حداد. ایران، ۸۲/۸/۱۵

- داستان یکی زندگی...: گفت‌وگو با استاد پرویز شهریاری به بهانه هفتاد و دومین زادروزش. امیر حاجی صادقی. همشهری، ۸۲/۸/۱۶

- نجیب محفوظ بر قلّه ادبیات ایستاده است: گفت‌وگو با محمدرضا مرعشی‌پور (مترجم). مجتبی گهستونی. ایران، ۸۲/۸/۱۶

- ذوق و تشخیص فردی: گفت‌وگو با سعید سعیدپور. همشهری، ۸۲/۸/۱۸

- امروز با... علیرضا دولتشاهی. ایران، ۸۲/۸/۲۲

- من تنها نیستم. کریم امامی. بانی فیلم، ۸۲/۸/۲۱

- ترجمه‌های غیرقابل اعتماد: عبدالله کوثری. بانی فیلم، ۸۲/۸/۲۲

- امروز با... مصباح خسروی. ایران، ۸۲/۸/۲۲

- عبارات گمشده در ترجمه: معضلات کامپیوترهای مترجم، ترجمه علی عبدالمحمدی. شرق،

۸۲/۸/۲۲

- امروز با... شهلا فیلسوفی. ایران، ۸۲/۸/۲۶
- اهل کار مشترکم: محمدرضا فرزاد. کتاب هفته، ۵۲۸
- امروز با دکتر آریتا افراشی. ایران، ۸۲/۹/۶
- زندگی در خاطره ادامه دارد، به یاد روشنگر داریوش. خلیل رستم‌خانی، شرق، ۸۲/۹/۸
- گمنام ماندن برخی چهره‌ها، تاریخ، داوری می‌کند. گفت‌وگو با حامد فولادوند مترجم آثار نیچه
توسعه، ۸۲/۹/۹
- ایتالیایی‌ها فیلم‌های ایرانی را درک نمی‌کنند، بهمن فرزانه، مترجم و نویسنده. بانی فیلم، ۸۲/۹/۱۰
- امروز با نازنین قائم‌مقامی فراهانی. ایران، ۸۲/۹/۱۱
- امروز با... دکتر فاطمه شاداب. ایران، ۸۲/۹/۱۲
- ترجمه یا خوانش نقادانه: نقد دیدگاه والتر بنیامین و ژاک دریدا دربارهٔ متون ترجمه شده. امیرعلی
نجومیان. فرهنگ و پرورش، ۱۲۵.
- رقص در زبان [ترجمه]، فرزانه طاهری. کتاب هفته، ۵۲۸.
- رمان کوری: نگاهی گذرا به یک ترجمه. حشمت کامرانی، جهان کتاب، ۱۷۶.
- شاعری که از حق نگوید مرده است: گفت‌وگوی اختصاصی با دکتر طاهره صفارزاده. قدس،
۸۲/۹/۱۸
- در ضیافت افلاطون: گزارش مراسم بزرگداشت محمدحسن لطفی. شرق، ۸۲/۹/۱۹
- رمانهایی به پیچیدگی "فیزیک": گفت‌وگو با کاوه میرعباسی. بانی فیلم، ۸۲/۹/۲۲
- نقش مترجم فرهنگ‌سازی است: گفت‌وگو با مهدی غبرایی. حیات نوا اقتصادی، ۸۲/۹/۲۳
- ببخشید کپی‌رایت نداریم: مهسا ملک مرزبان. بانی فیلم، ۸۲/۹/۲۴
- امروز با میترا میرشکار سیاهکل. ایران، ۸۲/۹/۲۴
- امروز با کمال بهروزنیا. ایران، ۸۲/۹/۳۰
- امروز با... شقایق قندهاری، ایران، ۸۲/۱۰/۱
- حرف‌های خنده‌دار می‌زنید، گفت‌وگو با موسی بیدج سینا میرزایی، قدس، ۸۲/۱۰/۲
- پرواز پس از بیست سال سکوت، گفتگو با بهمن فرزانه مترجم و نویسنده. مجید توکلی، شرق،
۸۲/۱۰/۷
- خطر ترجمه متوسط، صفدر تقی‌زاده، مترجم و نویسنده. بانی فیلم، ۸۲/۱۰/۹
- امروز با... محبوبه نجف‌خانی، ایران، ۸۲/۱۰/۱۱
- مترجم، نویسنده شکست‌خورده است: گفت‌وگو با علی اصغر حداد. نوید آقایی، انتخاب،
۸۲/۱۰/۱۳
- چند ترجمه، چند نکته، محسن فرجی. انتخاب، ۸۲/۱۰/۱۵

- امروز با... شریف مقدم. ایران، ۸۲/۱۰/۱۶.
- امروز با... علی اصغر خبره زاده. ایران، ۸۲/۱۰/۱۷.
- امروز با... نفیسه معتکف. ایران، ۸۲/۱۰/۱۸.
- گریز از روایت در داستان، علی اکبر معصومه بیگی (مترجم). کیوان باژن، بانی فیلم، ۸۲/۱۰/۲۰.
- فعلاً همه می گویند می دانیم! گفت و گو با عبدالعلی دستغیب، مترجم و منتقد. بانی فیلم، ۸۲/۱۰/۲۱.
- امروز با... دکتر علی اشرف صادقی، ایران، ۸۲/۱۰/۲۳.
- گفت و گو با داریوش آشوری به بهانه انتشار غروب بت ها. شرق، ۸۲/۱۰/۲۵.
- امروز با... مهدی قراچه داغی. ایران، ۸۲/۱۰/۲۹.
- دو کیلو گرم وزن ترجمه های غلط: گفت و گو با بهاء الدین خرّ مشاهی.
- شاعر، نویسنده، مترجم و پژوهشگر. بانی فیلم، ۸۲/۱۰/۳۰.
- آموزش و ترجمه زبان آلمانی در ایران، گفت و گو با دکتر سعید فیروز آبادی. کتاب هفته، ۵۳۷.
- تجارب روزنامه نگاری در کتاب مارکز، گفت و گو با نازنین نوذری. سایر محمدی، کتاب هفته، ۵۳۳.

- حدود سه هفته، گفت و گو با دنیا مملکت دوست. کتاب هفته، ۵۳۶.
- در آستانه انقلاب کتاب، گفت و گو با نازنین قائم مقامی فراهانی. کتاب هفته، ۵۳۸.
- می خواهیم مدرن باشیم، گفت و گو با خجسته کیهان. بانی فیلم، ۸۲/۱۱/۱.
- بیژن در چاه و ویرایش جدید لورکا [مترجم شعر]، عباس اسدی. همشهری، ۸۲/۱۱/۲.
- امروز با... مهدی غبرایی. ایران، ۷۲/۱۱/۴.
- هنوز نمی توان گفت نقدها نقد است [گفت و گو با فرمهر منجزی]. عالیہ رضاییان، انتخاب، ۸۲/۱۱/۴.
- امروز با... محمد شهبان. ایران، ۷۲/۱۱/۵.
- امروز با... منیژه شیخ جواد (بهزاد). ایران، ۷۲/۱۱/۶.
- امروز با... شهریار خواجهیان. ایران، ۷۲/۱۱/۷.
- ترجمه و نشر سخت تر از گذشته است. گفت و گو محسن ابراهیم، آفتاب یزد، ۸۲/۱۱/۸.
- امروز با... محسن خادم. ایران، ۷۲/۱۱/۸.
- زمان غربال می کند، گفت و گو با احمد پوری. بانی فیلم، ۸۲/۱۱/۹.
- ادبیات زبان مشترک فرهیختگان جهان. گفت و گو با غلامحسین سالمی. بانی فیلم، ۸۲/۱۱/۱۱.
- دلم می خواست هاینریش بل مد بشود [گفت و گو با کاران جمالی]. انتخاب، ۸۲/۱۱/۱۱.
- کو تاه دغدغه های مترجم، گفت و گو با بهرام مقدادی. حیات نو اقتصادی، ۸۲/۱۱/۱۲.
- امروز با... دکتر نصرت صفی نیا. ایران، ۸۲/۱۱/۱۲.

- راهکار برای ترجمه آثار ایرانی؟ وظیفه‌ای بر دوش مهاجران [گفت‌وگو با محمد جواهر کا مترجم زبان عربی]. مصطفی خلجی، انتخاب، ۸۲/۱۱/۱۸.
- مترجم حرفه‌ای نداریم [گفت‌وگو با محمود حدادی]. انتخاب، ۸۲/۱۱/۲۵.
- وفاداری تا حد نامرئی شدن تجربه‌های یک مترجم، ساموئل هازو، مترجم فریده حسن‌ز (مصطفوی). انتخاب، ۸۲/۱۱/۲۵.
- سرشار از تمثیل و نماد، با ارسال فصیحی مترجم آثار اورهان پاموک. جام جم، ۸۲/۱۱/۲۷.
- امروز با... دکتر سیدمحمد دادگران. ایران، ۸۲/۱۱/۲۷.
- امروز با... دکتر محسن مدیر شانه‌چی. ایران، ۸۲/۱۱/۲۹.
- شاید برای حل مشکل ترافیک چنین تصمیمی گرفته‌اند! گفتگو با اسدالله امرایی. اعتماد، ۸۲/۱۱/۲۹.
- خوانش شعر و دموکراسی ادبی، گفت‌گو با پاشایی، مترجم و محقق. کیوان باژن، بانی فیلم، ۸۲/۱۱/۳۰.
- امروز با... سعید عبدالله انوار. ایران، ۸۲/۱۱/۱۲.
- از کافکا تا گراس، از موزیل تا هانتکه: گفت‌وگو با علی اصغر حداد مترجم ادبیات آلمانی. سعید طباطبایی، کلک، ۱۴۴.
- یادنامه‌ای برای دکتر محمدجواد سهلانی. کیهان فرهنگی، ۲۰۸-۲۰۹.
- بهترین ممیزی کتاب زمان و مخاطب است، گفتگو با احمد پوری. آفتاب یزد، ۸۲/۱۲/۲.
- بازار آشفته ترجمه، ساسان تبسمی مترجم، کیوان باژن. بانی فیلم، ۸۲/۱۲/۳.
- امروز با... پیمان اسماعیلیان، ایران، ۸۲/۱۲/۳.
- روزنه‌ای کوچک، تمام دنیا نیست، مژده دقیقی. بانی فیلم، ۸۲/۱۲/۴.
- همذات پنداری بانویسنده کتاب، بامهری شرفی مترجم آثار جویس کرول اوتس. فرشاد شیرازی، جام جم، ۸۲/۱۲/۴.
- جوانان کم توقعند اما ناشران... مترجمان برجسته کشور از دلایل رویکرد ناشران به مترجمان جوان می‌گویند، علی اشعار، قدس، ۸۲/۱۲/۵.
- امروز با... علی اصغر بهرام بیگی. ایران، ۸۲/۱۲/۹.
- چرا کم ترجمه می‌کنید؟ [گفت‌وگو با محمود حسینی زاد]. مصطفی خلجی. انتخاب، ۸۲/۱۲/۱۶.
- نبوغ ایرانی با استفاده از ریشه‌های عربی، آثار جهانی خلق می‌کند. گفت‌وگو با دکتر آذرتاش آذرنوش، چهره ماندگار زبان و ادبیات عرب. جوان، ۸۲/۱۲/۱۸.
- کشف استعدادها در درخشان در عرصه ترجمه [تعدادی از جمله‌های ترجمه کتاب مانده‌های زمینی ترجمه م. ب.]. محسن فرجی، انتخاب، ۸۲/۱۲/۱۸.

- گوئتر گراس در زبان فارسی آدم خوش‌شانسی نبود، گپی با کامران جمالی، مترجم زبان آلمانی.
جام جم، ۸۲/۱۲/۲۶

درگذشتگان

- **غلامحسین صالحیار (۱۳۰۹-۱۳۸۲)**: برخی آثار: جنگ جهانی در ایران، دنیای ما روزنامه‌نگاران، عصر دوم رسانه‌ها.
- **منوچهر کی‌مرام (۱۳۰۶-۱۳۸۲)**: برخی آثار: رفقای بالا، مروارید سیاه، ملکه مارگو.
- **روشنک داریوش (؟-۱۳۸۲)**: برخی آثار: قطره اشکی در اقیانوس، در تبعید، قرن من.
- **جهانگیر افکاری (۱۲۹۶-۱۳۸۲)**: برخی آثار: نوازنده نابینا، زندگی من، جنگ شکر در کوبا.
- **دکتر اسماعیل دولتشاهی (۱۳۰۶-۱۳۸۲)**: برخی آثار: زندگی نادرشاه، تاریخ قرون وسطی، تعالیم مولوی.
- **دکتر ایرج پروشانی (۱۳۰۸-۱۳۸۲)**: برخی آثار: خاطرات سفر کلود آنه در آغاز مشروطیت، ترجمه صد مقاله از دانشنامه جهان اسلام.
- **هادی غبرایی (۱۳۲۶-۱۳۸۲)**: مرحوم غبرایی ویراستار مجله پیام یونسکو در ایران بود. برخی آثار: فرهنگ فیلمهای سینمایی، دیدگاههای اروپایی سیاست فرهنگی.

یادآوری: مهلت ارسال مقالات برای گزارش ویژه مترجم درباره ترجمه و کپی‌رایت تا پایان آبان‌ماه ۸۳ تمدید شد.

■ **درخواست همکاری: مترجم همکاری خوانندگان خود را ارج می‌نهد.** چنانچه اخبار و یا مطالبی خواندنی درباره دنیای ترجمه و مترجمان در اختیار دارید و مایلید مترجم نیز از آنها آگاه باشد، مراتب را از طریق پست الکترونیکی ehaddadiyan@yahoo.com به اطلاع ما برسانید. با تشکر.

تصحیح: در شماره قبل چند اشتباه چاپی به شرح زیر وجود داشت که ضمن پوزش تصحیح می‌شود: ص ۹۷، خط ۱۰، مترجمان صحیح است. در خبر مربوط به آقای لاهوتی، محمد پیامبر توست عنوان جدیدترین ترجمه ایشان است. در انتهای صفحه ۱۰۲، سه خط آخر تکراری است.